Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: streda, 26. apríla 2023 7:52
Komu: oszp.SV@minv.sk
Kópia: scerbak.jano@gmail.com
Predmet: VYJADRENIE V PROCESE EIA K ZÁMERU „Zhodnocovanie odpadov, prevádzka Snina“

VYJADRENIE V PROCESE EIA K ZÁMERU „ZHODNOCOVANIE ODPADOV, PREVÁDZKA SNINA“

Združeniu domových samospráv vyplýva v zmysle §24 ods.2 zákona EIA č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie postavenie dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie a postavenie účastníka následných povoľovacích konaní. Predkladáme Stanovy Združenia domových samospráv: https://online.fliphtml5.com/txsmk/xtdt/, výpis z registra občianskych združení MV SR: https://ives.minv.sk/rmno/detail?id=7hBEUOI3nhVqv7v56IrqvrxmDXCpt3nJ9NDcV62g3KF8WvfhvcBt0qZVTPjMKk19 a potvrdenie o pridelení IČO: https://online.fliphtml5.com/txsmk/ahnt/.

Pre elektronickú komunikáciu používajte mail: *eia@samospravydomov.org*
Pre písomný styk použite elektronickú schránku Združenia domových samospráv na ÚPVS slovensko.sk.

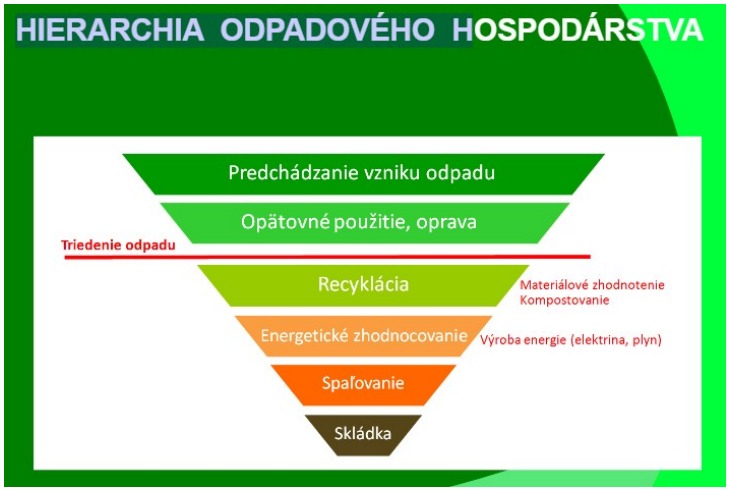
K predstavenému zámeru „Zhodnocovanie odpadov, prevádzka Snina“ predkladáme nasledovné stanovisko:

- Európska komisia zažalovala Slovenskú republiku (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_164) za nedodržiavanie Smernice o odpadoch č. 2008/98/ES (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008L0098-20180705); táto žaloba je aj dôsledkom rozhodovania MŽP SR o odpadárskych zámeroch.

  Žiadame vyhodnotenie, ako predmetný zámer pomôže plniť záväzky SR v oblasti Smernice o odpadoch a ako aj tento zámer a vydané rozhodnutie prispeje k upusteniu od sankcií v dôsledku neplnenia záväzkov vyplývajúcich zo Smernice o odpadoch.

  Žiadame konkrétne informácie a merateľné ukazovatele, ktoré budú následne aj priebežne vyhodnocované.

- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov je základným legislatívnym nástrojom odpadového hospodárstva. Podľa hierarchie odpadového hospodárstva je zneškodňovanie odpadu až na poslednom mieste v prioritách nakladania s odpadom. Reálne je to však na Slovensku najčastejšie používaný spôsob nakladania s odpadom. Príčinou tohto stavu je prevažne lineárny ekonomický model súčasnej spoločnosti. Ťažíme prírodné zdroje, odnášame ich na opačný koniec sveta, kde sa z nich vyrábajú výrobky. Tie sú distribuované do ďalších kútov sveta, kde ich spotrebitelia kúpia, použijú a vyhodia. Tak vzniká odpad a suroviny vo forme produktov končia na skládkach, v spaľovniach či pohodené vo voľnej prírode.

Žiadame v projekte riešiť výrazný odklon od zneškodňovania odpadu skládkovaním v súčasnosti (lineárna ekonomika) a posunutie odpadového hospodárstva smerom k modelu založenom na cirkulárnej ekonomike – pomocou účinného zhodnocovania materiálov v odpade. Takto sa výrazne minimalizuje odpad a náklady na vstupné materiály i energiu, potrebné pre výrobu nových výrobkov. Navrhovaná činnosť prispieva k plneniu cieľov v oblasti triedenia a recyklácie komunálnych odpadov, ktoré ako členská krajina EÚ musíme splniť: do roku 2035 budeme triediť a recyklovať 65 % komunálnych odpadov,v roku 2035 bude skládkovaných iba 10 % komunálnych odpadov.

Lineárny model ekonomiky

Cikulárny model ekonomiky

Do pozornosti kladieme Akčný plán pre zavedenie cirkulárnej ekonomiky (https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_sk); ktorý je plánom Európskej únie pre vysporiadanie sa s ekologickými dôsledkami nevhodných odpadových politík.

Akým spôsobom prispieva navrhovateľ k riešeniu problematiky odpadov?

ZDS žiada vyhodnotiť nasledovné aspekty navrhovanej činnosti:

- Doplniť, či odpad pred vstupom do navrhovanej technológie bude triedený a uviesť ako sa s nimi bude nakladať, pretože ak sú druhy odpadov už triedené , je ich potrebné v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva odovzdať na materiálové a až potom na energetické zhodnotenie.
- Informáciu o dôvode vstupu do zariadenia triedených zložiek komunálneho odpadu zo skupiny 20 01 podľa Katalógu odpadov
- Uviesť pôvod odpadu a zvozové trasy vzhľadom na navrhované konkrétne množstvo spracovávaného odpadu v zariadení.
- Posúdiť vplyv na životné prostredie súvisiaci s prepravou odpadu ako aj následnou prepravou výsledného materiálu TDP zo zariadenia.
- Posúdiť kumulatívne vplyvy hluku, emisií (vrátane tých z prevádzky zariadenia vznikajúcich pri manipulácii a drvení) a dopravy navrhovanej činnosti na existujúce obytné zóny a dopravnú infraštruktúru.
- Uviesť, ako budú v rámci procesu zhodnocovania odpadov drvením dodržiavané všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky uvedené v prílohe č. 3 k vyhláške č.410/2012 Z. z. a ako budú pri prevádzke drviaceho zriadenia dodržané všetky platné predpisy v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa §17 ods.1 a ods.2 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. *„Každý je povinný, predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, prechádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé*

dôsledky svojej činnosti na životné prostredie.“; podľa §2 písm.d zákona EIA č.24/2006 Z.z. je účelom a zmyslom procesu EIA aj „*určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia*“ – t.j. hovorovo tzv. zmierňujúce alebo kompenzačné opatrenia. V danom prípade nám ide o to, aby s pokračujúcim rozvojom hlavnej činnosti navrhovateľa (narábanie s odpadom) venoval dostatočnú pozornosť, úsilie a prostriedky na primeranú obnovu a údržbu svojho areálu. Žiadame preto v tomto smere určiť primerané kompenzačné opatrenia, ktoré by mal navrhnúť sám navrhovateľ; ako primerané a vhodné sa nám javí určiť realizáciu líniovej obvodovej izolačnej zelene a vnútroareálových zelených plôch a dlhodobú strostlivosť o ňu.

Žiadame, aby zmierňujúce opatrenia určené v rozhodnutí ako záväzné podmienky podľa §29 ods.13 zákona EIA obsahovali aj:

I. prvky zelenej infraštruktúry a obnovy biodiverzity podľa §2 písm. zh až zj zákona OPK č.543/2002 Z.z.:
   - ❖ Navrhovateľ zabezpečí aby areál prevádzky bol lemovaný drevinami z dôvodu zabezpečenia záchytu prašnosti a hluku z prevádzky do okolitého prostredia (zelený plot) .
   - ❖ Pri rekonštrukcii alebo stavbe administratívnej budovy navrhovateľ zabezpečí energetickú efektivitu navrhovaných konštrukčných úprav a tepelno-technických riešení, ktorá bude navrhnutá v zmysle zákona NR SR č.555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z. a vyhlášky MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., tak, aby sa dosiahlo projektové a normované energetické hodnotenie budovy aspoň na úrovni nárokov kategórie podľa §3 ods.5 písm. i zákona NR SR č.555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (nevýrobné budovy spotrebúvajúce energie)
   - ❖ Navrhovateľ vykoná technickú prípravu k inštalácií zelenej strechy alebo fotovoltaických panelov na strechy existujúcich budov a to na miestach, kde to bude z hľadiska statického posúdenia a efektívneho využitia slnečného potenciálu možné a účelné.

II. opatrenia ochrany vôd podľa §5 až §11 Vodného zákona

III. opatrenia realizácie Programu odpadového hospodárstva

IV. opatrenia realizácie obehového hospodárstva

Pri určení týchto opatrení je treba v zmysle §29 ods.3 zákona EIA vychádzať aj z návrhov verejnosti; náš zoznam opatrení a pripomienok je zverejnený tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds. Na tento zoznam v plnom rozsahu odkazujeme ako nedeliteľnú súčasť tohto vyjadrenia a ako na pomôcku pre navrhovateľa aj úrad.

Best-practices zo Slovenska

Na základe pripomienok a požiadavok Združenia domových samospráv boli realizované vyššie uvedené požiadavky, z ktorých niektoré uvádzame ako referencie tzv. best-practices:

- **Zberný dvor v kostolných Kračanoch pri Dunajskej Strede**
  Ako inšpiráciu uvádzame realizáciu zberného dvora v Kostolných Kračanoch, kde zberný dvor vznikol revitalizáciou starého družstva v jeho priemyselnej časti:

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS **https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in**, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,
--

Združenie domových samospráv | sekretariát
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.enviroportal.org
www.climaterealityproject.com